

Az Aggteleki-cseppkőbarlang 1939. évi beszámoló jelentése

Az elmúlt esztendő hozta a Magyar Turista Szövetség kezelésének legszebb gyümölcsét: ebben az évben adhattuk át a forgalomnak a teljes egészében magyar, Aggteleki-cseppkőbarlangot! Így, minden szakaszában egységes, magyar kezelés melletlen természeti kincs ez a világhírű cseppkőbarlang. A megnagyobbodott barlangszakaszhoz egy teljesen kifosztott turistaház és egy elhanyagolt, megszakított villanyvilágítási berendezést vettünk át. Alkalmaznunk kellett a „csehszlovákok” alatt szolgált és igazolt magyar személyzetet, különböző terheket kellett átvállalnunk akkor, amikor készpénzkészletünket az új aggteleki turistaszálló berendezése teljesen kimerítette. Sajnálattal kell ezzel összefüggésben megállapítanom, hogy a kormány, illetve a kereskedelemügyi minisztérium éppen ebben az esztendőben egyetlen fillér segéllyel sem támogatta a Turista Szövetséget ebben a közérdekű munkában, amit a cseppkőbarlang visszacsatolt szakaszának rendezésével végeztünk. Több ízben is rámutattunk arra, hogy a barlang ügye nemcsak turistaügy, hanem azt messze felülmúlóan *országos idegenforgalmi érdek!*

Annál örövendesebb, hogy a barlang ügyének régi jóakarója és pártfogója, vitéz *Tárczay-Felicides* Román dr. min. osztályfőnök lehetővé tette, hogy az Orsz. Testnevelési Alap támogatásával legalább a visszacsatolt turistaház elhurcolt berendezését pótolni tudtuk. A visszacsatolt barlangszakaszból hiányzó villanyreflektorokat azután a hitelbe vásároltakkal pótoltuk. A látogató idényben befolyt bevételekből ezeknek az árát teljesen kiegyenlítettük.

Az elmúlt évben a visszacsatolt Felvidéket oly nagyszámú közönség látogatta, hogy a barlang forgalma is közel négyszeresére szökött fel. Ennek köszönhetjük, hogy jóformán minden támogatás nélkül is jelentős beruházásokat eszközölhattünk. Ezekről a beruházásokról és munkálatokról fogok az alábbiakban röviden beszámolni.

Az év elején a M. kir. Háromszögelő Hivatal támogatásával hozzáfogtunk a visszacsatolt barlangszakasz mérnöki felméréséhez, hogy az új barlangszakasszal kiegészíthessük a még 1934-ben készült barlangtérképet. Ez a hiteles térkép képezi egyben alapját a tulajdonjogi rendezésnek is, mert a barlangtérkép kataszteri térkép jelleggel bír. A rendkívül nehéz munka két hónapig tartott. Ezalatt térképeztük az összes eddig ismert járatokat és bekapcsolódtunk az 1935. évi mérésünk utolsó pontjába. A mérés utolsó napjaiban újabb járatokra bukkantunk, amelyek felmérése azonban olyan nagy műszaki akadályokba ütközött, hogy azokat ennél a munkánál már nem vehettük figyelembe. Ezeknek a járatoknak helyenkénti szélesítése után, ezeknek a felmérésére is sor kerül. A munkához a műszaki erőket és a műszereket a pénzügyminisztérium bocsátotta rendelkezésünkre, míg a napszámosok és természetbeni ellátmányok költsége bennünket terhelt.

Az év elején pótoltuk a „csehszlovákok” által elcipelt villanyreflektorokat. Különösen sok nehézséget okozott az elhanyagolt mágneses távkapcsolók és földvezetékek szigetelésének rendbehozatala, mert sem kapcsolási vázlattal, sem a földbe süllyesztett és rejtetten vezetett kábelek és elágazások helyszínrajzával nem rendelkezünk. Ezt a munkát is elvégeztük olyan alapossággal, hogy azóta a barlangban egyetlen világítási zavar sem fordult elő. A visszacsatolt turistaház berendezését is annyira pótoltuk, hogy ma már 48 teljesen felszerelt ágyunk és megfelelő éttermi berendezésünk van. Az elhurcolt barlangmúzeum pótlására már nem rendelkezünk elegendő anyagiakkal.

A forgalmat igen megnehezítette az év elején az a körülmény, hogy a visszacsatolt és az aggteleki barlangbejárat között nem volt autót. A gömöri útépítési terv keretében végre júniusban ez a kétkilométeres útszakasz is elkészült.

Nagyobb munkákat végeztünk az aggteleki barlangszakaszban is. Régi barlanglátogatóink talán legnagyobb örömmel azt üdvözölték, hogy az aggteleki barlangbejárat előtt éktelenkedő ócska fagarázst lebontottuk és helyébe korszerű, két szobát tartalmazó mélyzeti szobával is rendelkező garázsépületet emeltünk, amely külsejével, hegyes tetéjével, boltíves bejárataival a turistaszálló stílusához alkalmazkodik. A turistaszálló előtti rétet parkíroztuk, sétautakkal láttuk el.

A barlangban két éve mesterségesen duzzasztott tó annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy indokoltnak látszott ennek a földalatti tónak a megnagyobbítása. A második, kb. 3 méter magas duzzasztógátat ezért az ú. n. „Morea-hegy” előtt építettük. Hogy nagy tömegek látogatásánál ne okozzon a csónakázás túl nagy idővesztést, a tó mentén falazott, korláttal ellátott gyalogutat is építettünk. Végül az új tó első szakaszát villanyvilágítással is elláttuk. Páratlan látványt nyújt a villanylammal megvilágított, a tó vizében tükröződő hatalmas boltozat. Az egész tó megvilágítására, sajnos, már nem tellett. A „Kistemplom” alatti széles térséget simára egyengettük, hogy ez a hely nagyobb ünnepek, hangversenyek alkalmával a közönség tartózkodási helyéül szolgálhasson. A denevérági kijárat előtti sziklatömegeből is annyit elrobbantottunk, hogy a legmagasabb pontot 2 méterrel lesüllyeszthettük, ami a közönség kényelmét szolgálja. Abaúj-Torna vármegye nagylelkű támogatása és a várakozásonfelüli forgalom lehetővé tette, hogy az elmúlt év legnagyobb beruházásait a barlang jósvafői bejáratánál eszközölhettük. Még a tavasz folyamán hozzáfogtunk a már régen tervezett völgyzárógát építéséhez. Ezt a gátat egyelőre csak 1.70 méter magasságig építettük, hogy a völgyfenék víztárolóképességét megvizsgálhassuk. A nyár folyamán már vígan fürödtek és csónakáztak a barlanglátogatók a tavon, melyhez tükröződő zöld hegyoldalak a barlangbejáratától pompás látványt nyújtanak. A barlangbejárat előtti térséget a nagyobb forgalom akadálytalan lebonyolítása miatt készítettük oly módon, hogy a hegyoldalból 400 köbméter földet és követ levágtunk. A levágás biztosítására végül 40 méter hosszú és 5 méter magas támfalat építettünk. A támfal végén lépcső vezet az erdőbe és a bejárat feletti nagyszerű kilátást biztosító szikla tetejére.

Az ősz folyamán végül hozzáfoghattunk a régen szükséges vízierőtelep építéséhez. A vízierőtelep a Jósvalforrás vizét 7 méter eséssel, 24 LE teljesítmény leadása mellett használja ki. A villanytelep emeletes épület, amelynek földszintjében van a gépterem. Ebben találjuk a vízszintes tengelyű Francis-rendszerű spirálturbinát, a tartalék célokra közvetlenül hozzákapcsolt közlőművet, az egyenáramú generátort, a tartalék célokra beállított 14 LE benzinmótort, a kapcsolótáblát és a turbinaakna vízállásmutatóját. A teremben ezenkívül még elegendő hely van egy esetleg később még beállítandó második generátor és az önműködő sebességszabályozó számára. Az eternitfedésű épület emeletes részén, — amelyből a tóba lépcső vezet, — a fürdőzők részére egy férfi és egy női öltözőt találunk, azonkívül egy büfféhelyiséget és egy nyitott betonteraszt is sikerült a gépterem felett elhelyezni. Az épületet még a fagy beállta előtt hoztuk tető alá, a vakolási munkák azonban tavaszra maradnak. A turbinát és tartozékait a kassai Poledniák Károly gépgyár készítette, az épület építését és a villamos rész szerelését házi kezelésben végeztük el.

Amint az elmondottakból kitűnik, az elmúlt évben is számos hasznos és országos idegenforgalmi érdekű beruházást végeztünk. Hogy ez az idén elmaradt kereskedelmiügyi minisztériumi támogatás mellett mégis sikerült, azt kizárólag az 1939. évi rendkívüli forgalomnak köszönhetjük, melyből eredő bevételt a legnagyobb takarékoság szemmel tartása mellett, a mind házi kezelésben vezetett munkák költségeire fordítottuk.

A beruházásokkal arányosan növeltük a hírverést is. Az év elején az ország valamennyi középfokú iskolájának, még közvetlenül a visszacsatolás utáni napokban, körlevelet küldtünk, melyben az esetleg tervezendő felvidéki kirándulásnál a barlang útbaejtésére hívtuk fel a figyelmüket. Kora tavasszal pedig, minden iskolának elküldtük a barlang részletes képes leírását és mellékelünk egy, a legkisebb részletekre is kiterjedő tájékoztatót. Az eredmény nem is maradt el: közel 5000 diák és diákleány szállókban több férőhelyet biztosíthattunk volna részükre. Május végétől, négy falragaszaink a barlang szépségét. Azonkívül 20.000 új, műnyomópapíron készült ismertető füzetet készítettünk, amelyeket az idegenforgalmi hivatalokba, szállodákba át a szállodáknak és idegenforgalmi irodáknak.

Budapesten és vidéki városokban tartott vetített képes előadásokon kívül, egy

rádiófelolvasást tartottam. Ezt egy helyszíni rádióközvetítés követte, melyet a visszatért barlangszakaszban Budinszky Sándorral rendeztünk.

Említésreméltó, hogy nemcsak a hazai, de a nagy külföldi képesfolyóiratok és tudományos szaklapok is foglalkoztak a barlanggal. *Jól tudom, hogy ez a propaganda még mindig igen kevés a barlang idegenforgalmi jelentőségéhez képest, de még nagyobb propagandát addig nem tartok célszerűnek, míg nem biztosítottuk tökéletes közlekedés kérdése és elsősorban a barlanghoz vezető autótutak állapota állandó, jogos kifogás tárgyát képezi. Ezen pedig csakis a kereskedelemügyi kormány segíthet.*

A barlang forgalma — mint már bevezetőben említettem, — az elmúlt évben érte el csúcspontját. A barlangot látogató személyek számát nem lehet pontosan megállapítani, mert lehetséges, hogy ugyanaz a személy külön megtekinti pl. a barlang aggteleki és külön a jósvafői szakaszát, tehát két jegyet vált. Az eladott jegyek számából tehát nem lehet a látogatók számát megállapítani. A forgalom emelkedésének mértékére csakis a belépőjegyekből elért bevétel az irányadó, ez pedig az 1938. évnek közel négyszerese. A legnagyobb forgalmat elsősorban az autóval, vagy motorkerékpárral érkezők, azután a csoportosan bérelt autóbusszokkal érkező turista-, diák- és más tanulmányi csoportok, majd a MÁVAUT által rendszeresített, igen bevált kassai, miskolci, lillafüredi és mátrai különjáratok eredményezték. *Ebből láthatjuk, hogy elsősorban a jó autótutak fogják a barlang forgalmát mindaddig növelni, míg Aggteleknek, vagy Jósvafőnek nem lesz vasútállomása.* A MÁV által kibocsátott kedvezményes jegyfüzetnek eddig nem volt meg a várt eredménye. Ennek oka főleg az, hogy a füzet érvényessége csak három napra terjed (az utazás betudásával) és, hogy az utazás nem szakítható meg.

A nagy mértékben emelkedett forgalom miatt természetesen a barlangvezetők létszámát is emelni kellett. Az elmúlt látogatóévadban már 12 kiképzett vezető látta el a szolgálatot.

A forgalom állandóan növekvő tendenciája halaszthatatlanná teszi a jósvafői turistaszálló felépítését. Ez pedig szorosan összefügg annak a segélynek a folyósításával, amit a kereskedelemügyi minisztérium még 1938-ban nekünk írásban, 19.241/1938. sz. rendeletével biztosított. Amíg ezt az épületet fel nem építjük, nem lehet nagyobb tömeget a barlanghoz toborozni, mert már az elmúlt év forgalma is teljesen igénybevette a most rendelkezésre álló elhelyezkedési lehetőségeket és sok megoldhatatlan feladat elé állított bennünket. Természetesen téves lenne ebből azt a következtetést levonni, hogy egy új turistaszálló építése annyira gazdaságos lehet, hogy ezért érdemes lenne nekünk kölcsönt felvenni. A csúcsforgalom ugyanis az évnek két hónapjában várható, míg az év többi szakában a szálló nincsen kihasználva. Tisztán üzleti szempontból nézve, tehát nem lehet kifizetődő ilyen befektetés, de hiszen a Magyar Turista Szövetségnek nem is ez a célja. Munkáját, erkölcsi és anyagi erejét mindig csak ott fekteti be közérdekű célok megvalósításáért, ahol üzleti alapra helyezett magánvállalkozások nem találhatják meg számításukat. De éppen ezért nem nélkülözheti az illetékes kormánytényezőket, elsősorban pedig kereskedelemügyi minisztérium támogatását!

Új elnökunktől, *Bárczay* János dr. orsz. gyűlési képviselőtől ezért azt kérem, hogy minden erejével szerezzen érvényt annak a 19.241/1938. sz. miniszteri rendeletnek, amelynek segítségével munkánkat folytatni tudjuk és akkor a legrövidebb időn belül az Aggteleki-cseppkőbarlang nemcsak hazánk, de az egész világ egyik legnagyobb nagyszerű idegenforgalmi látványossága lesz!

Eddig is bebizonyítottuk, hogy minden fillért igazi turistalelkedéssel, önzetlenséggel munkába, anyagba fektettünk. Csak így tudtunk eddig olyan eredményeket elérni, amelyekhez különben százszázalékosan kellett volna! Eddigi munkánk bizonyíték arra, hogyha legalább azt a minimális támogatást megkapjuk, amelyet az elmúlt évben — sajnos — minden indokolás nélkül beszüntettek, a jövőben az eddigiekhez hasonló kitartással dolgozva, hiány nélkül megvalósítjuk a barlanggal kapcsolatos összes terveinket!!

Dr. Kessler Hubert
barlangigazgató.

Az Aggteleki-cseppkőbarlang 1939. évi zárszámadása.

	Előirányzat Pengő	Elért eredmény Pengő
BEVÉTELEK:		
Maradvány 1938-ról	750.10	750.10
Belépődíjakból	15000.—	44819.01
Turistaszállók jövedelme	2249.90	3779.91
Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal támogatása	15000.—	—
Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal 1938. évi hátraléka	3000.—	2982.—
Vallás- és Közoktatásügyi minisztérium segélye	6000.—	5958.04
MTSz kölcsöne és telekvételre	10000.—	14845.03
Abauj-Torna vármegye segélye	1000.—	5000.—
Gömör-Kishont vármegye segélye	1000.—	500.—
Ágyalapítványok	1000.—	750.—
	55000.—	79384.09
KIADÁSOK:		
	Előirányzat	Tényleges kiadás
1938. évi tartozás és kamat	5000.—	4678.84
Telekvétel	10000.—	9388.—
Turbinatelep és gát	10000.—	15405.21
Domicahegyi turistaszálló berendezése	6000.—	5860.47
Alkalmazottak fizetése	4500.—	7587.87
Barlangi utak építése	4000.—	4686.70
Hírverés	3000.—	3048.86
Aggteleki autószin	3000.—	2865.84
Üzemanyag, villanyzámla	2500.—	4559.01
Domicahegyi szakaszban reflektorok pótlása	1000.—	1166.36
Barlangi tó és világítása	1000.—	372.37
Új izzók, alkatrészek	600.—	586.46
Telefonbérletek és díjak	600.—	739.95
Irodai felszerelések, postadíjak	500.—	621.06
Bérletek	500.—	741.20
Útiátalányok	400.—	400.—
Kutatófelszerelések	400.—	175.07
Parkirozás	500.—	322.77
Adók, illetékek	500.—	1068.29
Előre nem látott kiadások	1000.—	1291.38
Maradvány 1940-re		13836.38
	55000.—	79384.09
A fenti zárszámadást átvizsgáltam; a pénztárral és a vonatkozó mellékletekkel egyezőnek találtam:		
Aggtelek, 1939. december hó 31-én.		
Dr. Kessler Hubert s. k. barlangigazgató.	Kováts Ferenc s. k. ellenőr	
Dr. Bárczay János s. k. Baradla-bizottság elnöke.		

A Baradla-bizottság 1940. évi költségelirányzata.

	Pengő	Pengő
BEVÉTELEK:		
Áthozat 1939. évről		13836.38
Belépődíjakból		20000.—
Turistaszállók bérlete		2000.—
Kereskedelemügyi minisztérium segélye		15000.—
Vallás- és közoktatásügyi minisztérium segélye		6000.—
Abauj-Torna vm. segélye		2000.—
Gömör-Kishont vm. segélye		2000.—
Ágyalapítványok		1000.—
		61836.38
KIADÁSOK:		
MTSz kölcsön törlesztése		4542.03
Épületekre:		
Aggteleken konyhabővítés	500.—	
Jósvafői gépház befejezése	1000.—	
Jósvafői turistaszálló földm.	1000.—	2500.—
Tatarozás:		
Kecsői turistaszálló	500.—	
Aggteleki turistaszálló	200.—	
Jósvafői vendéglő	200.—	900.—
Továbbfejlesztés:		
Parkirozás	500.—	
Völgyzárógát befejezése	1200.—	1700.—
Berendezések:		
Villamosítás (távvezeték, stb.)	15000.—	
Épületberendezések	2000.—	
Felszerelések	1000.—	
Barlangmúzeum	500.—	1300.—
Barlangi munkálatok:		
Utak	3500.—	
Barlangvasút előmunkálatai	10000.—	13500.—
Üzemanyag és világítás:		
Villanyvilágítási díjak	1500.—	
Üzemanyagok	1500.—	3000.—
Bérletek		750.—
Hírverés		4000.—
Adó, illetékek		500.—
Alkalmazottak fizetése:		
Fizetések	6000.—	
Jutalékok	1000.—	
Természetbeni járandóságok	400.—	
Útiátalány	400.—	7800.—
Betegsegélyezés, bizt. díjak		1600.—
Postaköltségek:		
Telefonbérletek és díjak	600.—	
Portó, stb.	300.—	900.—
Ügyviteli kiadások, nyomtatványok		300.—
Kutatások		1000.—
Előre nem látottak		344.35
		61836.38
Összesen		61836.38